

## สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ .....	1
ภูมิหลัง .....	1
คำถามของการวิจัย .....	8
ความมุ่งหมายของการวิจัย .....	8
ความสำคัญของการวิจัย .....	8
ขอบเขตของการวิจัย .....	9
กรอบแนวคิดของการวิจัย .....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	18
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	21
ข้อมูลทั่วไปของบ้านนางัว .....	23
ประวัติความเป็นมา .....	23
สภาพทั่วไป .....	24
อาณาเขตติดต่อ .....	24
จำนวนประชากรและเขตการปกครอง .....	24
ข้อมูลอาชีพ .....	24
ชาติพันธุ์ผู้ไทย .....	25
ประวัติและความเป็นมา .....	25
ที่อยู่อาศัยและลักษณะบ้านเรือน .....	28
การแต่งกายและเครื่องนุ่งห่ม .....	30
โครงสร้างทางสังคม .....	32
อาชีพและการทำมาหากิน .....	34
ศาสนาและความเชื่อ .....	34
ประเพณีและวิถีชีวิต .....	40

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาษาไทย .....	49
ระบบเสียง .....	49
ระบบคำ .....	55
ระบบโครงสร้างประโยค .....	56
ระบบความหมาย .....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย .....	57
การวิจัยภาคสนามทางภาษาศาสตร์ .....	60
ความหมายของการวิจัยภาคสนามทางภาษาศาสตร์ .....	60
วัตถุประสงค์ในการวิจัยภาคสนามทางภาษาศาสตร์ .....	61
ลักษณะของผู้วิจัย .....	64
ผู้บอกภาษาหรือผู้ให้ข้อมูล .....	66
ชุมชนที่ทำการวิจัย .....	72
การเตรียมตัวก่อนวิจัยภาคสนาม .....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูลทางภาษาศาสตร์ .....	78
การเก็บข้อมูลในระดับคำศัพท์ .....	79
การหาคำศัพท์ใหม่และการสอบถามความหมาย .....	81
การเก็บข้อมูลระดับเสียง .....	92
การบันทึกข้อมูล .....	95
นโยบายภาษาและการเรียนการสอนภาษา .....	98
ภาวะวิกฤตและปัญหาภาษาในประเทศไทย .....	98
ความหลากหลายของภาษาและชาติพันธุ์ในประเทศไทย .....	101
การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาและสภาวะวิกฤตของภาษากลุ่มชาติพันธุ์ .....	103
นโยบายและยุทธศาสตร์ภาษาแห่งชาติ .....	104

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพัฒนาหลักสูตร .....	106
ความหมายของหลักสูตร .....	106
องค์ประกอบของหลักสูตร .....	111
ความสำคัญของหลักสูตร .....	115
การพัฒนาหลักสูตร .....	117
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร .....	121
แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ .....	125
แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง .....	125
ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ .....	128
3 วิธีดำเนินการวิจัย .....	133
ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลภาษาผู้ไทย .....	133
ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรภาษาผู้ไทยบ้านนางัว เพื่อการสืบสาน และการอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย .....	143
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	151
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	151
ตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรภาษาผู้ไทยบ้านนางัว เพื่อการสืบสาน และการอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย .....	196
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....	221
สรุปผลการวิจัย .....	221
อภิปรายผล .....	225
ข้อเสนอแนะ .....	231

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม .....	233
ภาคผนวก .....	243
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์ .....	245
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้บอกภาษาและแผนที่หมู่บ้านในการจัดเก็บข้อมูล ระเบียบวาระการประชุมเสนอแนวทางนโยบาย .....	261
ภาคผนวก ค ตัวอย่างรายการคำในการเก็บข้อมูลภาษาผู้ไทย บ้านนางัว ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์ ของวิลเลียม เจ. เก็ตตี .....	269
ภาคผนวก ง หลักสูตรภาษาผู้ไทยบ้านนางัว สำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย .....	279
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	301
ภาคผนวก ฉ การหาคคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	311
ภาคผนวก ช เอกสารเอกสารประกอบข้อมูลภาษาผู้ไทยบ้านนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม .....	317
ประวัติย่อของผู้วิจัย .....	359

## บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาผู้ไทย .....	50
2	เสียงสระในภาษาผู้ไทย .....	51
3	เสียงพยัญชนะในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	158
4	ตัวอย่างคำที่มีพยัญชนะเดียวในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	158
5	ตัวอย่างคำที่มีพยัญชนะท้ายในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	159
6	เสียงสระในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	160
7	ตัวอย่างเสียงสระในคำภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	161
8	หมวดคำเรียกเครื่องญาติในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	164
9	หมวดคำเรียกส่วนต่างๆ ของร่างกายในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	165
10	หมวดคำเรียกชื่อทางภูมิศาสตร์หรือสิ่งเหนือธรรมชาติในภาษาผู้ไทย บ้านนางัว .....	166
11	หมวดคำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำมาหากินในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว	167
12	หมวดเครื่องมือที่ใช้ในบ้านในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	168
13	หมวดคำกริยาสำคัญและจำเป็นในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	169
14	หมวดคำขยายที่สำคัญและจำเป็นในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	178
15	ตัวอย่างคำเรียกญาติในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	182
16	ความหมายตรงในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	190
17	ความหมายตรงและความหมายแฝงด้านนัยยะของคำในภาษาผู้ไทย บ้านนางัว .....	191
18	ความหมายแฝงด้านความรู้สึกในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	192
19	ความหมายแฝงของสังคม .....	193
20	ความหมายแฝงของบุคคลในภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	195
21	โครงสร้างรายวิชา หลักสูตรรายวิชาภาษาผู้ไทยบ้านนางัว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย .....	209

## บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
22	เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน รายวิชาภาษาไทยบ้านนางัว .....	214
23	ผลการประเมินร่างหลักสูตรภาษาไทยบ้านนางัว สำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้เชี่ยวชาญ .....	215
24	รายชื่อผู้บอกภาษาหมู่ที่ 1 ตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม .....	263
25	รายชื่อผู้บอกภาษาหมู่ที่ 2 ตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม .....	264
26	รายชื่อผู้บอกภาษาหมู่ที่ 8 ตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม .....	265
27	ตารางเสียงวรรณยุกต์ของ วิลเลียม เจ. เก็ตนี (1972) .....	277
28	ตารางคำสำหรับทดสอบวรรณยุกต์ภาษาไทย ของวิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2520) และโรชินี คนหาญ (2546) .....	278

## บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย .....	17
2 ผังบ้านเรือนของชาวผู้ไทย .....	29
3 การแต่งกายของผู้หญิงชาวผู้ไทย .....	31
4 การแต่งกายของผู้ชายชาวผู้ไทย .....	32
5 ประเพณีผีตาแฮก .....	46
6 เครื่องบันทึกเสียงในการเก็บข้อมูลภาษาผู้ไทยบ้านนางัว .....	153
7 กล้องถ่ายภาพในการบันทึกภาพข้อมูลด้านสังคม .....	153
8 การเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา .....	154
9 ประเพณีและพิธีกรรมของชาวผู้ไทย .....	155
10 บรรยากาศในการประชุมกร่างหลักสูตรและวิพากษ์หลักสูตร .....	196